

per operas magnas, & arduas, quas, intentant, condecorant; largius de bonis monasteriorum fratribus dispensant; & cum sollicitis, & delicatius sint educati, solent esse perspicacioris ingenij, & flexibilioris; unde facile omnibus se ingenijs accommodant; & cum sint affueti cum nobilibus, & honoratis viris conuersari, inde est, quod sunt in conuersationibus dulciores, & urbaniores, & subditos semper vrbane, & cum respectu tractant. Non nego tamen per hoc, quid non nascantur in alpestribus montibus, & ex parentibus rusticis viri, qui digni sunt mundum regere, & e contra in magnis, & opulentis ciuitatibus, ac ex nobilissimis parentibus alij, quibus nec gregis porcorum cura committi possit. Quæ si vis exemplis illustrare, adi Fulgos. memor. lib. 3. cap. 4. & videbis plurimos fordido loco natos, qui ad primas mundi dignitates, regias, imperatorias, &c. conuolantur: & multos etiam huiusmodi refer Maiol. canic. to. 4. colloq. 4. pag. mihi 308. & P. Greg. lib. 6. synt. cap. 4. num. 5. Tiraq. de nob. c. 4. n. 6. & Scrib. lib. 2. pol. christ. cap. 10. & si curiose scire desideras, qui ex claris parentibus fordidi fuere, & viles, adi eundem Fulgos. loco cit. 5. Nobiles itaq; etiam in Religionibus anteponendi, ceteris paribus, & etiam quando illorum electio futura esset in vilitatem Religionis, vel Ecclesiæ, vt tradit Sigism. de elect. dub. 32. num. 5. & habetur in cap. Officij, de elect. & tradit etiam D. Bened. in sua reg. loco supra cit. num. 57.

64. Circa 3. vnde attendenda sit nobilitas. Dicendum est, nobilitatem in Religionibus solum esse attendendam penes virtutem, ita vt ille sit nobilior, qui est virtuosior. Tiraq. de nob. cap. 4. n. 1. P. Greg. lib. 6. synt. cap. 4. n. 7. Platina in opul. de nob. lib. 6. Maiol. tom. 4. canic. colloq. 4. pag. mihi 306. Cassan. in cat. par. 8. confid. 28. Pen. in l. Mulieres, Cod. de dign. col. 4. lib. 12. Boet. lib. 3. de consol. metro 6. Menoch. de arb. lib. 2. casu 67. num. 2. Petrar. de rem. vtr. fort. lib. 1. dial. 16. Contz. 8. pol. cap. 20. 5. 2. & 5. Rang. in 1. Reg. cap. 2. vers. 30. Seneca epist. 44. Scriban. lib. 2. pol. christ. cap. 10. Campanil. in diuers. iur. rubr. 6. cap. 3. num. 31. Trull. in eluc. sui Ord. lib. 4. cap. 5. confid. 2.

65. Probatur 1. ex Scrip. & PP. 1. Reg. 2. Quicumq; honorificauerit me, glorificabo eum; qui autem contemnunt me, erunt ignobiles. Sed contemnunt Deum, qui virtutes non sequitur, ergo virtuosus ignobilis fuit, & consequenter virtuosus nobilis. Plura Scripturæ loca vide apud Buf. de stat. nob. cap. 2. in princ. Hier. ad Cel. Summa apud Deum nobilitas est, clarum esse virtutibus. Chrysol. hom. 16. In cap. 9. epist. ad Rom. col. 9. fine. Declarat, inquit, nobilitatem eam, quæ caro offert, nihil prodesse, sed animæ virtutem querendam esse. Naz. or. 11. num. 7. Nobilitas est, quæ amratio, & virtus efficiunt, nec genere, sed moribus designatur. D. Thom. In Boet. lib. 3. de consol. profa 6. Melius est à patre ignobili descendere, & morigeratum esse, quam à nobili, & per vitia degenerare. Et Anselmus de contempt. mun.

Nobili est, animi quisquis virtute resurgit. Degener est, felix, cui mala vita placet. Nec genus, et mores veneratur curia celi, Et cælum infans, non generatus habet.

Plures PP. in hoc arg. refert. Buf. loco cit. Et Cresp. in summ. ver. Nobilitas.

66. 2. Probatur ex iure can. & ciu. cap. Venerabilis, de præb. cap. Nos, qui præsumus; cap. Non loca; cap. Illud. autem, dist. 40. cap. Vndecumq; dist. 56. cap. Numquam, dist. eadem; cap. Viliissimus, 1. quæst. 1. ex l. ciuili plura citat Tiraq. loco cit. cap. 4. num. 1.

67. 3. Probatur ex Philosophis, & Poetis. Arist. 1. pol. cap. 4. ait, quod nullo alio, quam virtute, & vitio differunt seruus, & liber, nobilis, & ignobilis. Eurip. apud Stob. ser. 84. ait.

De nobilitate parum laudis prædicare possum; Bonus enim vir mihi nobilis videtur.

Qui vero non iustus est, licet à patre meliore, Quam Iuppiter sit, genus deducat, ignobilis mihi censetur.

Phalar. apud eundem. Ego, inquit, præter virtutem, nullam agnosco nobilitatem; reliqua vero cuncta fortunam existimo. Seneca loco cit. Non facis nobile arium plenum fumo, si imaginibus; nemo in nostram gloriam vixit; nec quod ante nos fuit, nostrum est; animus facis nobilem; &c. Et paulo ante refert à dñm Plat. affirmantis. Neminem Regem non ex seruis esse crinidum, neminem non seruum ex regibus. Platina in lib. de nob. Nobilitas est, splendor quidam non aliunde veniens, quem ex ipsa virtute. Et Petrar. loco cit. clarior non nascendo queritur, sed viuendo. Ouid. 1. de Pon. ep. 10.

Si modo non census, nec clarum nomen auro, Sed probitas magnus, ingenioq; facit.

Et Iuuen. saty. 8.

Tota licet veteres exornent undiq; cere Arce, nobilitas sola est, atq; vnica virtus.

Plura huiusmodi vide apud Stob. loco cit. & Anton. ser. 139. Tiraq. cap. 4. num. 4. & 5. Scrib. loco cit. Buf. de stat. nob. cap. 3. Platina. Cassan. Contz. loco cit.

68. 4. Probatur ex eo, quod omnes homines ab vno principio descendunt, vt dicitur Malach. 1. Numquid non pater vnus omnium nostrum, numquid non Deus vnus creauit nos? Et Hier. ad Cel. Ex vno omnes generati sumus. Thelp. apud Anton. ser. 139. Maiorum nobilitate nequis insolentius se esset; omnes linum habens generis aureum. Et Petrar. loco cit. Omnis faciemodum sanguis est concolor, scibi forte alter altero clarior inuentus sit, non id nobilitas, sed sanitas. & Eurip. apud Stob. ser. 84. (dem origo)

Peculiare nihil habemus, sed vna generis ea Nobilis, ac ignobilis produsit.

Ansel. loco cit.

Tu Reges auias memoras, magnosq; patres, Et vana carnis nobilitate sumes.

Nec sic cunctarum quod sit communis origo, Nec secus emergant Danaus, herusq; serex.

Vide similia plura apud Boet. 3. de consol. met. 6. Si ergo ex vno Adamo, & Eva ante diluuii & post illud, ex vno Noe, & vxore, ac filijs eius omnes nati sumus, & hoc de fide credimus, vnde tantus nobilitatis rumor, vt pauperes, & ignobiles, filij terræ; diuites, ac nobiles, filij cæli vocentur, quales ex differenti specie materia creati sint, vel, si eisdem speciei, longè tamen nobilissima diuites, vt de cæli materia cum Ar. disputant Philosophi. Sola itaque virtus nobilis ab ignobilibus discernat, vt in Religionibus sanctè obseruatur.

ff 3

69. Ex

Crescentius

Arist.
Euripid.
Stobanus

Phalarid.

Seneca

Platina.

Petrarc.
Ouid.

Iuuenalis

Stobanus.
Anton.
Tiraq.
Scrib.
Bufanus.

Thestides.

Euripid.

Poetisq;